

Vrijgave inspraak concept voorontwerp openbare ruimte De Venen DHZW

Het college van burgemeester en wethouders van Den Haag,

overwegende dat:

- de Wijkontwikkelingsmaatschappij Den Haag Zuidwest (WOM DHZW) en Hof Wonen samen met de gemeente werken aan de vernieuwing en verdichting (met circa 700 woningen) van De Venen in Den Haag Zuidwest;
- de gemeente in 2021 een Woningbouwimpuls-bijdrage heeft ontvangen ten behoeve van de vernieuwing van De Venen;
- de uitgangpunten en kaders voor de vernieuwing van De Venen zijn vastgelegd in het Planuitwerkingskader (PUK) De Venen (RIS313612) waarmee de gemeenteraad op 1 december 2022 heeft ingestemd;
- in een periode van circa 10 jaar na vaststelling PUK De Venen door de WOM DHZW en Hof Wonen totaal circa 1350 woningen worden gerenoveerd danwel gebouwd en circa 700 m2 voorzieningen worden gerealiseerd;
- de gemeente in het kader van de vernieuwing van De Venen de openbare ruimte herinricht;
- tussen de gemeente, WOM DHZW en Hof Wonen op 20 februari 2025 de samenwerkings-overeenkomst (SOK) Project De Venen tot stand is gekomen, waarmee het college op 28 januari 2025 heeft ingestemd (RIS321205);
- de gemeente zich met het PUK De Venen en de SOK Project De Venen heeft gecommitteerd aan de herinrichting van de openbare ruimte van De Venen;

besluit:

- het concept voorontwerp openbare ruimte De Venen voor inspraak vrij te geven.

Den Haag, 8 juli 2025

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
Ilma Merx

de locoburgemeester,
Robert van Asten

Plantoelichting voorontwerp openbare ruimte De Venen

1. Inleiding

Eind 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met het Planuitwerkingskader (PUK) De Venen (RIS313612). Het PUK De Venen biedt de kaders voor de gebiedsontwikkeling van De Venen in Den Haag Zuidwest. De Venen ligt nabij de Uithof en wordt begrensd door de Meppelweg, de Beresteinlaan, het Laagveen en het Randveen. De bestaande bebouwing (651 sociale huurwoningen) is in eigendom van de Wijkontwikkelingsmaatschappij Den Haag Zuidwest (WOM DHZW) en Hof Wonen. Door middel van renovatie en sloop-nieuwbouw wordt De Venen in circa 10 jaar vernieuwd tot een toekomstbestendige buurt, met een gedifferentieerd aanbod van circa 1.350 duurzame koop- en huurwoningen, circa 700 m2 voorzieningen en een fijne nieuw ingerichte leefomgeving. Zoals beschreven in het PUK De Venen is als gevolg van de verdichting van De Venen de herinrichting van de bestaande openbare ruimte noodzakelijk. Daarnaast worden de bestaande 'corporatie'- binnentuinen in De Venen (op maaiveld) ook toegevoegd aan de openbare ruimte. In het kader van de gebiedsontwikkeling is een voorontwerp gemaakt voor de herinrichting van de (bestaande en nieuwe) openbare ruimte van De Venen. Het doel is de buitenruimte aan te laten sluiten bij de nieuwe en vernieuwde bebouwing, te verbeteren en zoveel mogelijk te vergroenen. Ook de riolering zal worden vervangen. Het huidige gemengde rioolstelsel wordt hierbij vervangen door een gescheiden rioolstelsel.

afbeelding 1 Sferbeeld vernieuwing De Venen

Voor de herinrichting van de openbare ruimte en de verdichting van De Venen is in 2021 een bijdrage vanuit de Woningbouwimpuls ontvangen van het Rijk. Het PUK De Venen en bijbehorend Beeldkwaliteitsplan vormen het vertrekpunt voor het ontwerp voor de openbare ruimte.

De gebiedsontwikkeling De Venen bestaat uit verschillende sloop-nieuwbouw en renovatieprojecten, die gefaseerd in de tijd zullen worden ontwikkeld en uitgevoerd. De gebiedsontwikkeling De Venen kent twee deelgebieden: Hoogveen (het gedeelte tussen de straten Hoogveen en Meppelweg) en Mosveen (het gedeelte tussen de straten Hoogveen en Laagveen).

De projecten in deelgebied Mosveen zullen als eerste worden uitgevoerd. De bouw van het Beresteinlaanblok is daarbij als eerste project in maart 2024 gestart. Begin 2025 is de renovatie van 75 eengezinswoningen (Dalveen) gestart. De overige renovatie- en sloopnieuwbouw projecten in het deelgebied Mosveen zullen in 2026-2028 plaatsvinden. Het deelgebied Hoogveen bestaat uit een grote sloop-nieuwbouwopgave voor circa 865 woningen en circa 700m² voorzieningen met bijbehorende parkeervoorzieningen, die gefaseerd zal worden ontwikkeld en waarvoor de laatste start bouw gepland staat in 2030 (en oplevering in 2032). Aansluitend aan de realisatie van de projecten in de deelgebieden Mosveen en Hoogveen zal per deelgebied de herinrichting van de openbare ruimte plaatsvinden.

Afbeelding 2 Deelgebieden en bouwprojecten in De Venen (onderlegger stedenbouwkundig plan KCAP)

Afbeelding 3 bouw Beresteinlaanblok

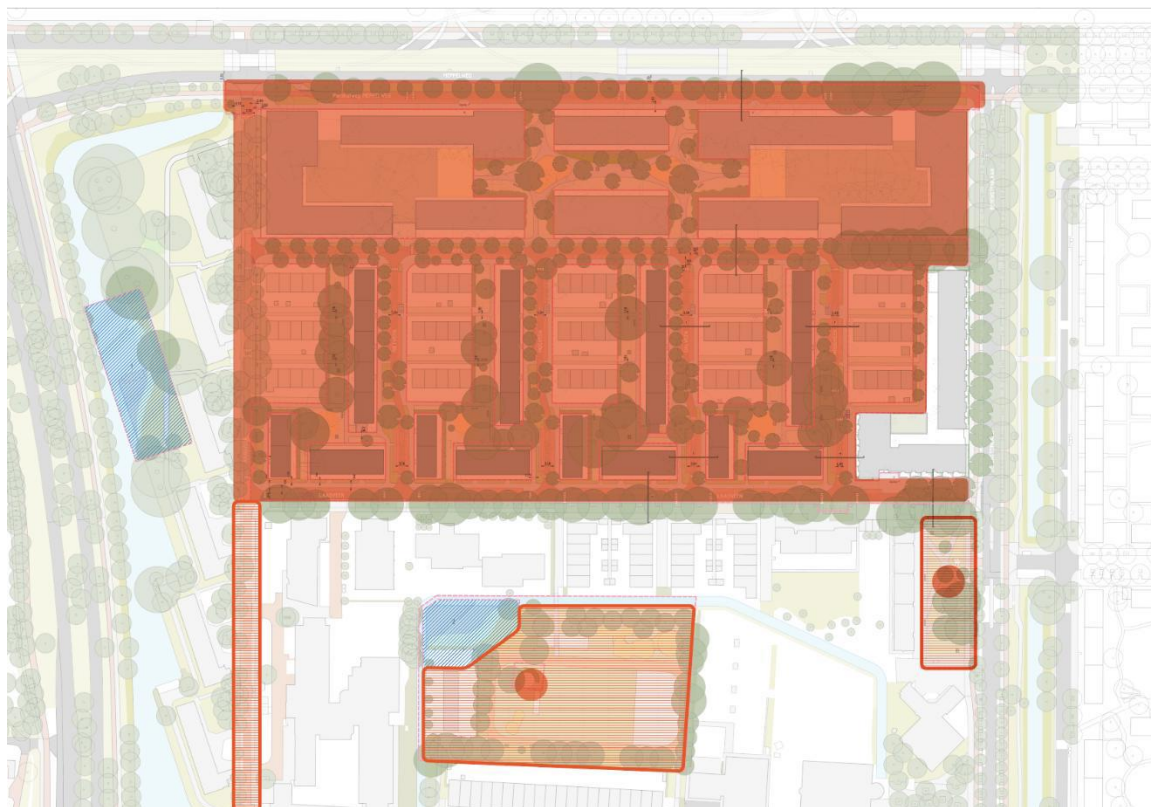
Werkgrenzen

Het projectgebied wordt primair begrenst door de Meppelweg, de Beresteinlaan, het Laagveen en het Randveen. Daarbij vallen de Meppelweg zelf en de Beresteinlaan buiten de scope van het project. Voor de herinrichting Beresteinlaan is een apart project gestart. De rest van het Randveen wordt ook meegenomen binnen het project De Venen samen met de riolering. Voor het Laagveen en het gehele Randveen geldt dat deze wel zijn meegenomen, maar conform de bestaande situatie worden aangepakt. Alleen

de trottoirs en parkeervakken aan de zijde van De Venen zijn ontwerptechnisch meegenomen. Voor de rest van deze twee straten is dus geen nieuwe inrichting ontworpen.

In lijn met het PUK De Venen is tevens de optimalisatie van het Hengelolaanpark onderdeel van de opgave, alsook het realiseren van een speelvoorziening buiten de primaire projectgrenzen op het plein langs de Beresteinlaan ten zuiden van de straat Laagveen.

Ten behoeve van de waterbergingsopgave vanuit de nieuwbouwplannen in De Venen is buiten het primaire plangebied ook aanpassing en toevoeging van open water met natuurvriendelijke oevers meegenomen nabij de Lozerlaan en het Hengelolaanpark. Deze waterbergingsopgave wordt in opdracht van de WOM DHZW uitgevoerd en valt buiten de herinrichtingsopgave van de openbare ruimte van De Venen.

Afbeelding 4 werkgrenzen openbare ruimte

2. Huidige situatie

De Venen ligt in de noordwesthoek van Den Haag Zuidwest, vlakbij de Lozerlaan en de Uithof en ten zuiden van het bedrijventerrein ZKD en de Meppelweg. De bestaande inrichting van de openbare ruimte van De Venen bestaat uit (woon)straten met tweerichtingsverkeer. In de woonstraten (Dalveen, Rietveen, Mosveen) tussen Laagveen en Hoogveen is aan een zijde haaks- of dwarsparkeren en aan de andere zijde langsparkeren. In Hoogveen wordt er aan twee zijden langsgeparkeerd. In Laagveen wordt aan de zijde van De Venen langsgeparkeerd en aan de overzijde bevinden zich haakse parkeerplaatsen. In de straten staan bomen in het trottoir. Verder is er geen groen in de straten. De binnentuinen tussen de woongebouwen zijn groen, er staan bomen en een (vrijwel overal kleine) speelvoorziening. Het gebruik en de uitstraling van de binnentuinen is wisselend. De verschillende (parkeer)inrichtingen van de woonstraten geeft een rommelig beeld.

Afbeelding 5 luchtfoto met ligging De Venen

Foto's bestaande situatie

Afbeelding 6 Binnentuin Rietveen

Afbeelding 7 straat Laagveen

Afbeelding 8 straat Hoogveen

Afbeelding 9 woonstraat (Dalveen)

Afbeelding 10 straat Randveen

Afbeelding 11 de Meppelweg

Afbeelding 12 binnentuin tussen straten Hoogveen-Meppelweg

3. Toelichting ontwerp

Projectdoel en uitgangspunten

Het doel van de herinrichting van de openbare ruimte van De Venen is om de buitenruimte goed aan te laten sluiten aan de vernieuwing van de bebouwing, de verkeerssituatie te verbeteren, een deel van het parkeren op straat weg te halen en de parkeeroplossingen eenduidiger te maken. In het ontwerp is ingezet op verduurzaming en een klimaat adaptieve inrichting van De Venen. Er wordt met de herinrichting zoveel mogelijk groen in de straten toegevoegd. Ook wordt – in lijn met het STOMP-principe – waar mogelijk ingezet op het verbreden van de trottoirs en verbeteren van de langzaam verkeersroutes door de buurt. Hiervoor zijn er twee doorsteken toegevoegd door het deelgebied Hoogveen. Langs de Meppelweg vervangt een fietsvriendelijke parallelweg het huidige doorgaande fietspad voor de ontsluiting van de parkeergarages van de nieuwbouw.

Om het parkeren op een goede manier in te passen in het ontwerp en optimaal ruimte op te nemen voor groen en ontmoeten is tijdens het voorontwerp een variantenstudie voor inpassing van het parkeren uitgevoerd. Om te voldoen aan de parkeerbalans, in combinatie met onder andere alle eisen rondom rijcurves en ruimte voor ondergrondse afvalcontainers (oracs), was het niet mogelijk om overal slechts eenzijdig te parkeren binnen De Venen. Ook kwam er vanuit bewoners de zorg van niet overzichtelijke oversteekplaatsen in de bestaande situatie. Daarom is ervoor gekozen in de woonstraten tussen het Laagveen en het Hoogveen korte clusters van aan twee zijden langspaarkeerplaatsen te maken met daartussen voldoende ruimte voor overzichtelijke oversteekplaatsen en ontmoetingsplekken.

Afbeelding 13 voorontwerp openbare ruimte De Venen

Ingerepen

• (Weg)profielen

Wegprofiel

In de bestaande situatie zijn de straten met het tweezijdig parkeren en tweerichtingsverkeer veelal te krap. Alle straten worden eenrichtingsverkeer (met uitzondering van de straat Laagveen), waardoor er een duidelijkere verkeersstructuur ontstaat. Langs de Meppelweg wordt het fietspad vervangen door een fietsvriendelijke parallelweg met ontsluitingsfunctie voor de parkeergarages in de nieuwbouw in het deelgebied Hoogveen, waar ook doorgaande fietsers gebruik van kunnen maken.

Trottoirs/voetgangersroutes

In het ontwerp worden de verbindingen in de looproutes duidelijker geplaatst en wordt de voetganger centraal in de straat gesteld. Ook zijn duidelijke oversteekpunten toegevoegd voor voetgangers. Dit naar aanleiding van input van bewoners dat in de huidige situatie het oversteken onveilig wordt ervaren. Er zijn twee duidelijke looproutes door het deelgebied Hoogveen toegevoegd richting de tramhalte aan de Meppelweg. Waar mogelijk zijn trottoirs verbreed.

Aansluiting op zijwegen

Het project faciliteert een ventweg langs de Meppelweg. Hierdoor zijn de nieuwbouwblokken bereikbaar zonder dat dit inbreuk zal doen op de doorstroming van de Meppelweg. Verwacht wordt dat de Meppelweg in de toekomst een drukkere route zal worden, waardoor een aparte (eenrichting) parallelweg richting de parkeergarage noodzakelijk is. De aansluiting met de Beresteinlaan d.m.v. een inritconstructie op het Laagveen blijft gehandhaafd.

Het gebied blijft met de auto bereikbaar via het Randveen en het Laagveen. Voor de fietser is er een extra verbinding vanuit de Beresteinlaan naar het Hoogveen, die ligt er in de huidige situatie al en blijft ongewijzigd.

Verkeersdrempels/plateaus/uitritconstructies

De aansluitingen van het Randveen en het Laagveen op de Meppelweg en de Beresteinlaan worden vormgegeven met een uitritconstructie. Dit om de overgang van een 50 km/u weg naar een 30 km/u weg te markeren. Ook bij de aansluiting van en naar de fietsvriendelijke parallelweg op de Meppelweg komen uitritconstructies te liggen, om de overgang tussen de verschillende wegtypen te markeren.

Als snelheid remmende maatregelen komen plateaus op de kruispunten van het Hoogveen en het Laagveen met het Randveen, het Rietveen, het Mosveen en het Dalveen te liggen. Daarnaast komen op de 'knikken' in het Rietveen, het Mosveen, het Dalveen en het Hoogveen drempelplateaus te liggen.

• Parkeren

De nieuwbouw parkeert op eigen terrein. Hierdoor is er ruimte op straat om parkeerplaatsen te laten vervallen. Het parkeren op straat wordt eenduidiger en verminderd. Overal komt langsparkeren m.u.v. de overzijde van het Laagveen, waar aanvullend op de huidige situatie, enkele extra haaksparkerplaatsen komen. Langs het deel van het Hoogveen parallel aan de Meppelweg komt aan een zijde langsparkeren. Alle overige straten hebben aan twee zijden langsparkeren. In de woonstraatjes (Dalveen, Rietveen en Mosveen) tussen het Laagveen en het Hoogveen, komen drie clusters van enkele langsparkerplaatsen aan beide zijden van de straat met daartussen groen en oversteekplekken. Er is een sluitende parkeerbilans van 262 parkeerplekken.

• Groenbalans

Natuurkansenscan

Voor De Venen is een natuurkansenscan uitgevoerd. Daaruit komt voor de openbare ruimte naar voren dat er egelkolonies in de binnentuinen van De Venen aanwezig zijn. Naar aanleiding van deze bevinding, en dat de egel de gidssoort voor Zuidwest is, heeft dit ontwerp rekening gehouden met de habitat van de egel. Zo worden er langs de gevels bosjes geplaatst, die beschutting en routes vormen voor de egel. De aanwezigheid voor voedseldragende en nectardragende bomen is in de bestaande situatie laag in het gebied. Met het vervangen van sommige van de bestaande bomen kunnen andere boomtypes worden gekozen, die bijdragen aan de biodiversiteit van dit gebied. Dit zal worden uitgewerkt in het beplantingsplan van het definitief ontwerp.

Momenteel is er veel gras aanwezig in het gebied. Door de groenvakken of delen van het gras in te zaaien met bloemrijk grasmengsel, zullen ook deze gebieden bijdragen aan de biodiversiteit van het gebied.

Groen

In het ontwerp is zoveel mogelijk vergroend. Vergroening is vooral mogelijk door het vervallen van parkeerplaatsen in de openbare ruimte. In alle straten staan in de huidige situatie bomen in het trottoir. In het ontwerp worden groenstroken toegevoegd zodat de bomen vrijwel overal in het groen komen te staan.

Voor de groenbalans moet een onderscheid gemaakt worden tussen het groen in bestaande openbare ruimte en het groen in de 'corporatie'-binnentuinen. In de groenreferentienorm wordt alleen het openbare groen (dat in eigendom is van de gemeente) meegerekend. De groenreferentienorm is 16m² per woning.

In het concept voorontwerp komt de groennorm uit op 16,8 m² per woning. Hiermee wordt voldaan aan de groenreferentienorm van 16 m² per woning. Er wordt groen toegevoegd ten opzichte van de bestaande situatie, bijvoorbeeld door het toevoegen van groenstroken in de straten. In de openbare ruimte wordt totaal 11.967 m² groen toegevoegd.

Bomen

Als gevolg van de herinrichting van de openbare ruimte is het noodzakelijk bomen te kappen in de bestaande openbare ruimte (de straten), maar ook in de (nu nog 'corporatie') binnentuinen. De oorzaak van het kappen van de bomen in de openbare ruimte kan zowel liggen in de bouwplanontwikkeling als in de herinrichting van de openbare ruimte. Bij de herinrichting van de openbare ruimte is als uitgangspunt om zoveel mogelijk bomen te behouden. Ook op eigen terrein moeten bomen worden gekapt als gevolg van de bouwplanontwikkelingen. Ook dit wordt zoveel mogelijk beperkt. Voor het plangebied is een Boom Effect Analyse (BEA) uitgevoerd.

In tabel 1 en 2 worden respectievelijk de te kappen en te planten bomen weergegeven voor de huidige openbare ruimte (straten) en het eigen terrein (inclusief nu nog 'corporatie'-binnentuinen). In de openbare ruimte worden zoveel mogelijk bomen gecompenseerd en kunnen per saldo 6 extra bomen worden toegevoegd.

In met name de 'corporatie'-binnentuin in Hoogveen moeten de bomen als gevolg van de nieuwbouwontwikkeling worden gekapt. Daarvan kan een deel van de bomen in de nieuwe openbare binnentuin (op maaiveld) worden gecompenseerd. Rekening houdend met de balans in de openbare ruimte resteert er nog een tekort in de bomenbalans in de binnentuinen van 59 bomen. Deze bomen moeten nog worden gecompenseerd, bijvoorbeeld op de daktuinen in Hoogveen. Dit is een verantwoordelijkheid voor de ontwikkelende partijen, maar zal richting het definitief ontwerp voor de openbare ruimte worden afgestemd met de gemeentelijke beheerders voor optimalisatie mogelijkheden. Voor de benodigde kapvergunningen zal de benodigde compensatie duidelijk moeten zijn. De daktuinen zullen in de uiteindelijke situatie eigendom zijn een VvE, waarmee het duurzaam behoud van de bomen is gewaarborgd.

Tabel 1 Bomenbalans voor bomen in de huidige openbare ruimte)

Te kappen straat boom:	-78
Nieuw aan te planten:	+84
Balans	+ 6

Tabel 2 Bomenbalans voor bomen in de binnentuinen

Te kappen binnentuin boom	- 106
Nieuw aan te planten in de binnentuin op maaiveld	+41
Balans: (subtotaal)	- 65
Saldering met extra bomen in de openbare ruimte	+6
Balans:	- 59

• Spelen

In alle binnentuinen wordt bij de herinrichting van de openbare ruimte een speelvoorziening gerealiseerd. In deelgebied Mosveen worden bij de herinrichting van dit deelgebied vijf speelplekken gerealiseerd voor 0-6 jaar. Alleen bij het Beresteinlaanblok is hiervoor geen ruimte en wordt de speelvoorziening voor 0-6 jaar op het pleintje aan de overzijde van het Laagveen langs de Beresteinlaan toegevoegd. In deelgebied Hoogveen worden met de herinrichting van dit deelgebied twee speelplekken voor 6-12 jaar gerealiseerd. Ook wordt het spelen in het Hengelolaanpark verbeterd en geoptimaliseerd. De plek voor het spelen is in het ontwerp opgenomen, maar het spelen is nog niet uitgewerkt, omdat dit nadrukkelijk samen met de bewoners wordt gedaan. Voor de diverse binnentuinen wordt daarbij gewacht tot de komst van de nieuwe bewoners die met de vernieuwing in de buurt komen wonen.

• Verlichting

Voor de verlichting is een inventarisatie gedaan wat kan blijven staan, wat vernieuwd moet worden en waar extra verlichting gewenst is. Dat is afgestemd met de beheerder. Een verlichtingsplan zal worden uitgewerkt in het definitieve ontwerp.

• Materialisering

Aangesloten wordt bij residentiekwaliteit conform het handboek openbare ruimte (HOR). De rijbanen met woonfunctie worden allemaal teruggebracht in gebakken klinkerverharding. De trottoirs met 30x30 tegels. De parkeervakken worden bestraat met gebakken klinkers. De verdere materialisering van de herinrichting van De Venen wordt uitgewerkt in de fase van het definitief ontwerp. Daarbij zal de vormgeving van de parallelweg langs de Meppelweg worden meegenomen. Binnen dit ontwerp zal niet worden afgeweken van HOR-residentiekwaliteit voor de materialisering.

• Aansluiting andere projecten

De Beresteinlaan wordt ook heringericht in het kader van de afwaardering van 50 naar 30km per uur volgens de Structuurvisie Den Haag Zuidwest en het daarbij horend ruimtelijk raamwerk. Er vindt af-

stemming plaats van de aansluitingen tussen de ontwerpen (Laagveen-Beresteinlaan en kruising parallelweg Meppelweg-Beresteinlaan).

• Duurzaamheid

Het voorontwerp draagt zowel bij aan de verduurzaming van de stad als aan de Strategie Mobiliteits transitie (RIS310664). Zo wordt de leefbaarheid vergroot door het toevoegen van groen. Daarnaast vergroot het voorontwerp naar verwachting de verkeersveiligheid. Tot slot draagt dit project bij aan het STOMP-principe (waarbij wordt gestuurd op duurzame mobiliteit over minder duurzame vormen) onder andere door het verbeteren van de looproutes met twee doorsteken voor voetgangers van Hoogveen naar de tramhalte aan de Meppelweg.

Het project houdt rekening met de schaduwnorm van 50% waarbij er schaduwvorming op de straten en langs de fietsroutes wordt gecreëerd door de bomen. De afwatering van het project zal richting de groenvakken gaan, waardoor droogte zal worden tegengegaan.

• Afval

Voor de grootschalige nieuwbouw in De Venen (Beresteinlaanblok en Hoogveen) wordt de afvalinzameling op eigen terrein/inpandig verzorgd. De renovatie (en de nieuwbouw blokjes langs het Laagveen) maken nog gebruik van ondergrondse afvalcontainers (oracs). Dit is conform het PUK De Venen. Als gevolg hiervan zijn er in de openbare ruimte minder oracs noodzakelijk. Voor de plaatsing van de benodigde oracs is daarbij binnen de kaders en aanwezige (ondergrondse) beperkingen gekeken naar een optimale verdeling over de buurt, rekening houdend met de geldende loopafstanden.

4. Interne kwaliteitscontroles en commissies

VOV

Het voorontwerp is voorgelegd bij het Vooroverleg Verkeer (VOV) op 24 april 2025. Het VOV is akkoord met het voorontwerp, waarbij de parallelweg buiten beschouwing is gelaten omdat over de feitelijke invulling van de parallelweg, als ventweg of fietsstraat, nog geen overeenstemming is. Het VOV is bij het schetsontwerp wel akkoord gegaan met het principe van een parallelweg voor bestemmingsverkeer/doorgaand fietsverkeer. De verdere uitwerking als ventweg of fietsstraat kan worden meegenomen worden richting het definitief ontwerp. Bij het akkoord is vanuit het VOV het advies meegegeven om de eenrichtingsstraten die nu als 3,50m zijn ingericht, naar 3,85m te verbreden. Dit advies wordt meegenomen bij de uitwerking van het definitief ontwerp.

ACOR

Het voorontwerp is op 30 april 2025 behandeld door de Adviescommissie Openbare Ruimte (ACOR). De ACOR is positief over het feit dat het versnipperde groen, zoals dat was opgenomen in het schetsontwerp, in het voorontwerp meer continuïteit heeft. De ACOR adviseert het college akkoord te gaan met het voorontwerp openbare ruimte De Venen en heeft daarbij enkele opmerkingen en vragen meegegeven, die meegenomen zullen worden bij de verdere uitwerking naar het definitief ontwerp. Zij heeft daarbij de parallelweg bij de Meppelweg en de binnentuinen van het noordelijke nieuwbouwblok niet in haar advies meegenomen. De parallelweg is niet meegenomen in lijn met het VOV. De ACOR heeft eerder ingestemd met het schetsontwerp inclusief de parallelweg. De binnentuin tussen de straten Hoogveen en Meppelweg heeft de ACOR buiten beschouwing gelaten, omdat hier nog een ontwerpslag moet worden gemaakt nadat er een ontwikkelende partij bekend is voor het deelgebied Hoogveen. De parallelweg en de genoemde binnentuin zullen worden meegenomen in de uitwerking richting het definitief ontwerp.

5. Juridisch kader

Het voorontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte van De Venen past binnen het geldende bestemmingsplan Bouwlust. De grond van de bestaande openbare ruimte is in eigendom van de gemeente. Over de gronden die aan de openbare ruimte worden toegevoegd (de binnentuinen) en juridisch naar de gemeente toe komen, zijn contractuele afspraken gemaakt in de Samenwerkingsovereenkomst project De Venen met de WOM DHZW en Hof Wonen. Verdere vergunningen met juridische consequenties worden in de definitief ontwerpfase aangevraagd.

6. Financieel kader

Kosten herinrichting inclusief vervanging riolering

De kosten voor het plan zijn onder te verdelen in drie onderdelen:

1. De herinrichting van de *huidige* openbare ruimte (straten) in De Venen.
2. De vervanging van de riolering in de wijk De Venen.
3. De herinrichting voor de *toe te voegen* openbare ruimte (binnentuinen) in De Venen. Dit betreft dus extra openbare ruimte.

Hierna wordt per onderdeel ingegaan op de kosten. De kosten zijn gebaseerd op de meest actuele kostenraming van mei 2025.

1. De kosten voor de herinrichting van de *huidige* openbare ruimte zijn geraamd op ca. € 9,4 mln.
2. De kosten voor het vervangen van de riolering in de wijk De Venen bedragen € 6,4 mln.
3. De kosten voor de herinrichting van de *toe te voegen* openbare ruimte (binnentuinen) worden gedekt door de WOM DHZW en Hof Wonen.

Beheerparagraaf

De toename in jaarlijkse beheerkosten voor de totale openbare ruimte (huidige openbare ruimte + toe te voegen binnentuinen) als gevolg van de herinrichting bedraagt € 75.000,-. Deze extra jaarlijkse beheerkosten zijn voor Mosveen nodig vanaf 2029 en voor Hoogveen nodig vanaf 2033-2034. Dekking zal plaatsvinden uit de extra middelen van € 5,2 mln. voor Beheer en Onderhoud, welke in de gemeentebegroting zijn opgenomen vanaf 2024 en zijn bestemd voor projecten voortvloeiend uit investeringen uit de Eneco-middelen (onderdeel gebiedsontwikkeling).

7. Participatie en communicatie

In de planvormingsfase is op meerdere momenten gecommuniceerd en geparticipeerd met de omgeving over het ontwerp voor de openbare ruimte. De mate van participatie is 'raadplegen'.

In de periode vooruitlopend op het voorontwerp is al sprake geweest van een participatietraject in de aanloop naar het PUK De Venen. Het resultaat hiervan is terug te lezen in het participatieverslag bij het PUK De Venen (RIS313612). Het uitgangspunt voor aandacht voor groen, spelen en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte is daaruit meegenomen. Uit de informatiemarkt medio 2023 is het signaal meegenomen voor eenduidigere parkeerstructuur en veiligere oversteekplaatsen. Tijdens de informatiemarkt in 2024 is het concept schetsontwerp toegelicht. Daaruit zijn geen inhoudelijke reacties op het ontwerp gekomen.

Participatie op het voorontwerp

Van maart tot en met mei 2025 is geparticipeerd over het concept voorontwerp voor de openbare ruimte van De Venen. Het concept voorontwerp is voor reactie op meerdere manieren voorgelegd aan bewoners, omwonenden en andere geïnteresseerden. Als gevolg van de ervaring bij het schetsontwerp is gekozen voor meerdere participatieacties in verschillende vormen en via verschillende communicatiemanieren: de website, nieuwsbrief, herinneringsbrief, aanbelactie en informatiemarkt op 21 mei 2025. Zo kon de reactie zowel digitaal, op papier en mondeling worden gegeven.

Deze participatieactiviteiten samen hebben in totaal 54 reacties opgeleverd. Ongeveer 20% van de reacties ging over parkeren, 20% over spelen en groen. Ongeveer 15 % ging over bouwoverlast en veiligheid en ook ongeveer 15% over erfafscheidingen en groen tussen de eengezinswoningen. Verder waren er enkele reacties over veilig verkeer en ondergrondse afvalcontainers en overige reacties. Alle reacties zijn gebundeld in thema's en beantwoord. Deze zijn te vinden in het bijgevoegde participatieverslag. Ook is een terugkoppeling van de participatie opgenomen op de website via www.denhaag.nl/devenen.

Hieronder een samenvatting van de reacties en beantwoording per thema:

- Verkeer en parkeren
Uit de gesprekken en reacties is gebleken dat een aantal bewoners en omwonenden van de Venen zich zorgen maken over een aantal verkeersaspecten als gevolg van de verdichting in De Venen. Er komen meer woningen bij en de bewoners zijn bang dat hierdoor minder parkeerplekken zullen zijn voor (bestaande) bewoners. Ook hebben ze zorgen om verkeersveiligheid en fietsparkeren. In de openbare ruimte vermindert het aantal parkeerplaatsen, maar die zijn ook niet allemaal nodig. Bewoners van de nieuwbouw parkeren namelijk niet op straat, maar in de parkeergarage bij de nieuwbouw. Daardoor blijven erop staat voldoende parkeerplekken voor de bewoners in de andere woningen in De Venen. Totaal komen er meer parkeerplaatsen in De Venen, verdeeld over de openbare ruimte en eigen terrein. Er komen fietsnietjes bij. Er komen verkeersdrempels.
- Groen en binnentuinen
Uit gesprekken en reacties is gebleken dat bewoners en omwonenden van De Venen enthousiast zijn over de plannen voor de nieuwe inrichting van de openbare ruimte. Ze vinden het fijn dat de buurt een groene buurt blijft en er aandacht is voor veiligheid en rust in het ontwerp. Ze willen graag betrokken blijven bij de inrichting. Bestaande en nieuwe bewoners kunnen straks meedenken met de inrichting van de binnentuinen en de speelplekken. Ook komen er bankjes in de openbare ruimte.

- Overige vragen
Er zijn vragen gesteld over onder andere of er voldoende afvalcontainers blijven. Ook zijn er vragen gesteld over zaken die buiten dit ontwerp vallen.
Bewoners van de nieuwbouw kunnen hun restafval in het gebouw aanbieden. Hierdoor zijn er minder ondergrondse afvalcontainers nodig dan nu. Deze worden zo goed mogelijk verdeeld over De Venen.
- Leefbaarheid tijdens de vernieuwing
Bewoners hebben overlast van bouwwerkzaamheden. Bijvoorbeeld door fout geparkeerde bouwvoertuigen, scheve stoeptegels, containers op de stoep en een gevoel van onveiligheid. Ze willen graag informatie wanneer straten en stoepen worden afgezet. Ook geven ze aan dat er grofvuil op straat ligt.
Er is aandacht voor de signalen van veiligheid. Op de website zijn linken naar de webpagina's opgenomen voor melden van overlast en bijvoorbeeld losse stoeptegels, voor aanmelden grofvuil etc. Ook zijn er contactgegevens te vinden voor klachten en meldingen over de bouwprojecten van De Venen en het naastgelegen Maestro.

Inspiraakperiode

Tot slot staat de inspraakperiode gepland. In deze periode van zes weken kunnen zienswijzen worden ingediend die vervolgens in de Nota van Beantwoording worden beantwoord.

De inspraakperiode loopt van 18 augustus tot en met 28 september 2025. Hierover komt een publicatie in het Gemeenteblad. Het concept voorontwerp is ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum op het Spui. Gedurende deze periode kunnen zienswijzen worden ingezonden via verschillende kanalen:

- Per e-mail, naar devenen@denhaag.nl met als onderwerp 'Zienswijze voorontwerp De Venen'.
- Per brief, naar het college van burgemeester en wethouders, Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag, onder vermelding van 'Zienswijze Voorontwerp De Venen'.
- Telefonisch de zienswijze te bespreken met een medewerker van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling. Hiervoor kan een afspraak worden gemaakt met het secretariaat van DSO/Gebiedsontwikkeling en projecten, bereikbaar via telefoonnummer 14 070.
- Tijdens de informatiemarkt op 21 mei 2025 is het voorontwerp reeds aan de omgeving voorgelegd. Er wordt daarom geen aparte inloopbijeenkomst tijdens de inspraakperiode georganiseerd.
- Het ontwerp inzien op de website en de contactgegevens op deze website gebruiken om een zienswijze in te sturen denhaag.nl/devenen.

8. Vervolg

Na de inspraakperiode van het concept Voorontwerp zal dit voorstel met een nota van beantwoording worden voorgelegd ter besluitvorming aan de raad. Na vaststelling van het Voorontwerp wordt een definitief ontwerp opgesteld. Vervolgens wordt het plan t.b.v. de uitvoering aanbesteed. De uitvoering zal in twee delen worden aanbesteed en uitgevoerd: Deelgebied Mosveen en Hoogveen. De riolering voor het gehele gebied mee gaat met Deelgebied Mosveen m.u.v. de zijde van de Meppelweg. De planning voor het vervolgtraject is als volgt:

Vaststelling Voorontwerp: jan/febr. 2026
Opstellen Definitief ontwerp: maart 2026–juli 2026

Deelgebied Mosveen
Bestek en aanbesteding: Q3 2026 – Q4 2027
Vorbereiding aannemer: 1e helft 2028
Start uitvoering deelgebied: Q3 2028
Oplevering Deelgebied: Q2 2029

Deelgebied Hoogveen
Bestek en aanbesteding: 1e helft 2032 – 1e helft 2033
Vorbereiding aannemer: 2e helft 2033
Start uitvoering deelgebied: 1e helft 2033

Het woonrijp maken is afhankelijk van de uitvoering van de bouwplannen per deelgebied en vindt aansluitend aan het laatste bouwplan binnen elk van de deelgebieden plaats. De verbetering van het Hengelolaanpark wordt eerder opgepakt. Gepland wordt om de voorbereiding voor de participatie in 2026 op te starten, met als doel voor of uiterlijk in 2028 dit in uitvoering te nemen.